

לקוטי תורה • פרשת שלח • מאמר 18

וישלח יהושע מן השיטים שנים אנשים מרגלים חרש...

”ויהושע בן נון שלח מן השטים שניים
אנשים מרגלים חרשי” (יהושע ב, א)

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל
אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

/likuteitorah.com/he/likutei-torah/shelach/18

1 וישלח יהושע מן השיטים שנים אנשים מרגלים חרש לאמר לכו וראו את הארץ ואת יריחו וגו'.

”ויהושע שלח משיטים שני אנשים מרגלים בסתר [חרש], לאמור: לכו וראו את הארץ ואת יריחו וגו'.

והנה בודאי לא עשה יהושע מדעתו רק שהשיט [שהשם יתברך] ציוהו ע"כ. ובמרגלים ששלח משה כתיב שלח לך ואמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] לדעתך אני איני מצוה לך.

והנה, ודאי יהושע לא עשה זאת מיוזמתו, אלא ה' ציוה עליו לעשות כן. ואילו על המרגלים ששלח משה נאמר "שלח לך", וחכמינו ז"ל אמרו: "לדעתך; אני איני מצווה אותך".

להבין ענין זה שבכל א"י [ארץ ישראל] לא ציוה השי"ת [השם יתברך] לשלוח מרגלים רק ביריחו שהיתה מנעולה של א"י [ארץ ישראל] כמ"ש ויריחו סוגרת וכו'.

[יש] להבין ענין זה: בכל ארץ ישראל לא ציוה ה' לשלוח מרגלים, אלא רק ליריחו, שהייתה המנעול של ארץ ישראל, כמו שנאמר: "ויריחו סוגרת" וגו'.

2 ובה היו דרין מכל האומות כמ"ש החתי האמורי וגו' כל בעלי יריחו כו'. שנתכללו בה שהיתה כללות

א"י [ארץ ישראל].

ובה ישבו [אנשים] מכל האומות, כמו שכתוב: "החתי, האמורי וגו', וכל "יושבי יריחו" וגו'; שכן כולם נכללו בה, מפני שהיא הייתה כללות ארץ ישראל.

ולהבין ענין זה איך ענין זה הוא נמצא בכל ישראל שבבחי יריחו שלו הוא צריך מרגלים ובבחי שאר א"י [ארץ ישראל] שלו אין צריך מרגלים. הנה כתיב ואברהם זקן בא בימים כו'.

ולהבין כיצד ענין זה קיים אצל כל יהודי: שבבחינת יריחו שלו הוא זקוק למרגלים, ואילו בבחינת שאר ארץ ישראל שלו אינו זקוק למרגלים. והנה כתוב: "ואברהם זקן בא בימים" וגו'.

3 ופי' בזהר שנתלבש בימים שהימים הם בחי' לבושין הניתן להנשמה וכל א' ניתן לו שני חייו כפי מה

שצריך ללבושין.

והזהר מפרש שהוא התלבש בימים, שכן הימים הם בחינת לבושים הניתנים לנשמה, ולכל אדם ניתנות שנות חייו לפי הלבושים שהוא זקוק להם.

כמ"ש ימים יוצרו והיינו ע"י תורה ומצות שאדם עוסק בימיו וכל יום שביטל תורה ומצות חסר מהנשמה הלבוש כפי ערך ביטולו.

כמו שכתוב: "ימים יוצרו" — כלומר, באמצעות התורה והמצוות שהאדם עוסק בהן בימי חייו. בכל יום שבו ביטל תורה ומצוות, חסר לנשמה חלק מן הלבוש, בהתאם למידת הביטול.

ולהבין ענין הלבושין ולמה צריכה הנשמה ללבושין שלא תהיה ערומה וגם למה נכתב ענין זה בתורה להודיענו זאת:

[ויש] להבין את ענין הלבושים: מדוע הנשמה זקוקה ללבושים כדי שלא תהיה עירומה? וגם, מדוע נכתב ענין זה בתורה כדי להודיע לנו על כך?

4 והענין הוא דהנה אנחנו אומרים בכל יום נקדישך. ולכאורה הוא נפלא לומר כן על השי"ת [השם יתברך] שהוא קדוש ומקודש בעצמו ואיך אנו אומרים שאנחנו מקדישים אותו.

החסבר הוא כך: בכל יום אנו אומרים: "נקדישך". לכאורה, תמוה לומר זאת על הקב"ה, שהוא קדוש ומקודש מצד עצמו: כיצד אנו אומרים שאנו מקדישים אותו?

וגם למה אומרים ג"פ [ג' פעמים] קדוש במספר זה דוקא. אך הנה התורה ניתנה לנו בשלשה דברים ועוד: מדוע אנו אומרים "קדוש" שלוש פעמים, דווקא במספר זה? אלא שהתורה ניתנה לנו בשלושה דברים,

שהם מחשבה דבור ומעשה שכמה מצות תלויים בדיבור בלבד וכמה מצות תלויים במחשבה בלבד וכמה מצות תלויים במעשה בלבד.

שהם מחשבה, דיבור ומעשה: כמה מצוות תלויות בדיבור בלבד, כמה מצוות תלויות במחשבה בלבד, וכמה מצוות תלויות במעשה בלבד.

5 ולכאורה יטעה האדם לומר שאין בחי' גילוי אלקות המתגלה בבחי' מעשה שוה לבחינת גילוי אלקות המתגלה בבחי' דבור ומחשבה שבחי' מעשה הוא מתעבה ומתגשם יותר גם בבחי' דומם כמו כסף ונחושת ממעשה הצדקה.

לכאורה עלול אדם לטעות ולומר שדרגת גילוי האלקות המתגלית במעשה אינה שווה לדרגת גילוי האלקות המתגלית בדיבור ובמחשבה, מפני שדרגת המעשה גסה ומגשמת יותר, אפילו כשהדבר נוגע לדומם, כגון כסף ונחושת שבמעשה הצדקה.

אך באמת אינו כן כי הכל שוה אצלו ית' כי כולא קמיה כלא חשיב ואין הפרש אצלו בין עליונים לתחתונים כיון שהכל כאין נגדו כי הוא ית' א"ס ואין ערוך אליו ית'.

אבל באמת אין הדבר כך, שכן הכול שווה לפניו ית', שהרי "כולא קמיה כלא חשיב", ואין לפניו הבדל בין העליונים לתחתונים, כיון שהכול נחשב כאין לפניו; כי הוא ית' אין סוף, ואין דבר שיכול להידמות אליו ית'.

6 וזהו מה שאומרים והקדוש בשמים ובארץ [ועמ"ש מזה בפ' ראה ע"פ אחרי ה' אלקיכם תלכו ואותו תיראו כו'] כלומר שבחינת שמים ובחי' ארץ שוה אצלו

וזהו שאומרים: "והקדוש בשמים ובארץ" [ועיין במה שנכתב על כך בפרשת ראה, על הפסוק "אחרי ה' אלקיכם תלכו ואותו תיראו" וכו'], כלומר, בחינת השמים ובחינת הארץ שוות לפניו,

כי הוא קדוש ומובדל מהם אף שהוא מחיה את כולם ומהווה את כולם החיות הוא בבחי' רצוא ושוב כו'.

מפני שהוא קדוש ומובדל מהם. אף שהוא מחיה את כולם ומהווה את כולם, החיות היא בבחינת "רצוא ושוב" וכו'.

7 והנה המשכת החיות מקדושתו ית' נעשה ע"י ישראל כמ"ש ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ. פ"י שאפילו בארץ מתחת ממשיכים בחי' אחד.

והנה, המשכת החיות מקדושתו ית' נעשית באמצעות ישראל, ככתוב: "ומי כעמך ישראל, גוי אחד בארץ". כלומר, גם בארץ שלמטה ממשיכים את בחינת האחד.

ולכן אומרים ג"פ [ג' פעמים] קדוש להמשיך קדושתו בג' בחי' אלו מחשבה דבור ומעשה שהן ג' בחי' הנשמה נר"נ [נפש רוח נשמה]

לכן אומרים "קדוש" שלוש פעמים, כדי להמשיך את קדושתו לשלוש הבחינות האלה: מחשבה, דיבור ומעשה, שהן שלוש בחינות כנשמה — נפש, רוח ונשמה.

(ועמ"ש מזה לעיל ע"פ ועתה יגדל נא) שבכולם נמשך בחי' קדוש דהיינו ע"י עסק התורה ומצות בג' בחי' שהם בחי' לבושין להנשמה שתוכל ליהנות מזיו השכינה

(וראו מה שנתבאר על כך לעיל, על הפסוק "ועתה יגדל נא"), כדי שבכולן תימשך בחינת "קדוש", כלומר באמצעות העיסוק בתורה ובמצוות בשלוש הבחינות, שהן בחינת לבושים לנשמה, כדי שתוכל ליהנות מזיו השכינה,

דהיינו להכלל באחד, משא"כ כשהיא ערומה בלא לבוש אינה יכולה להתכלל באחד מאחר שהיא בחי' נברא וכל נברא הווה ונפסד ורחוק מאד מבחי' אחד

כלומר, להיכלל באחד. אבל כשהיא עירומה, בלי לבוש, אינה יכולה להיכלל באחד, מכיוון שהיא בחינת נברא, וכל נברא מתהווה וכלה, ורחוק מאוד מבחינת האחד.

ולכן צריך ללבושין היינו מחשבות תורה ומצוות שהן בחי' לבושין שמלבישין הנשמה ומקיפין אותה מראשה ועד רגלה והם נמשכים מבחי' אחד שע"ז יוכלו נשמות להכלל באחד וזהו והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים את ה')

לכן היא זקוקה ללבושים, כלומר למחשבות של תורה ומצוות, שהן בחינת לבושים המלבישים את הנשמה ומקיפים אותה מראשה ועד רגלה. הם נמשכים מבחינת האחד, וכך יכולות הנשמות להיכלל באחד. זהו שנאמר: "והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים את ה"'.
(בש"א [בשער א'] סי' כ"ה כ"ט), דהיינו כמו שאדם צורך כספו בחרט כך תהיה נפשו צרורה בצרור החיים

(בשמואל א, פרק כה, פסוק כט): כלומר, כשם שאדם צורך את כספו בצורך, כך תהיה נפשו צרורה בצרור החיים;

דהיינו שיקיפנו וילבישנו לבוש וצרור החיים להכלל באחד את ה' [ועיין מענין צרורה בצרור כו' כלומר, שצרור החיים יעטוף אותו וילביש אותו, כדי שייכלל באחד, "את ה"'. [וראו בעניין "צרורה בצרור" וכו',

בגמרא פ"ב [פרק ב'] דחגיגה (ד"ב סע"ב [סוף עמוד ב]) ערבות שבו כו' ועמ"ש בביאור ע"פ זאת חנוכת המזבח. פ' בת' דשבת קנ"ב ב' רבות ס"פ האזינו. נשא ס"פ י"א גבי וישמרך.

בגמרא, פרק ב' בחגיגה (דף יב, סוף עמוד ב): "ערבות, שבו..." וכו'. וראו מה שנתבאר בביאור על הפסוק "זאת חנוכת המזבח". בסוף פרק בתרא דשבת, דף קנב עמוד ב; רבה, סוף פרשת האזינו; נשא, סוף פרק יא, בעניין וישמרך".

בקהלת רבה בפסוק מי יודע רוח בני האדם העולה. זח"א [זהר חלק א] וירא ק"ו ב' תרומה קמ"ב סע"ב [סוף עמוד ב] קע"ח סע"ב [סוף עמוד ב] ויקרא כ"ה א' מצורע נ"ה א' אחרי ע"א ב'. בפרדס ערך צרור. במא"א [במאורי אור] אות צדיק ס"כ:] ב

בקהלת רבה, על הפסוק "מי יודע רוח בני האדם העולה". וזהר, חלק א, וירא, דף ק"ו ע"ב; תרומה, דף קמ"ב סוף ע"ב, [ו] דף קע"ח סוף ע"ב; ויקרא, דף כ"ה ע"א; מצורע, דף נ"ה ע"א; אחרי, דף ע"א ע"ב. בפרדס, ערך "צרור". במאורי אור, אות צדיק, סעיף כ'.

והארה והמשכה זו היא בחי' ריח כמ"ש והריחו ביראת ה' והוא למשל כמו שהריח אינו עצמיות הדבר
2. והארה והמשכה זו הן בבחינת ריח, כמו שכתוב: "והריחו ביראת ה'". הדבר דומה לריח, שאינו עצמותו של הדבר

אלא הארה והמשכה ממנו כך הארה זו מתפשטת מאור א"ס ב"ה ונקרא מדה זו אריך

אלא הארה והמשכה ממנו; כך גם הארה זו מתפשטת מאור אין סוף, ברוך הוא. ומידה זו נקראת אריך

אנפין כמ"ש אריך אפי ותהלתי אחטם לך, כמ"ש באדרא דנשא [ק"ל ע"ב] לבעל החוטם אני מתפלל
ולבעל החוטם אני מתחנן שהארה זו נקרא בחינת חוטם

אנפין, כמו שכתוב: "אריך אפי ותהלתי אחטם לך"; וכפי שנאמר באידרא דנשא [דף ק"ל ע"ב]: "לבעל החוטם אני
מתפלל, ולבעל החוטם אני מתחנן". שכן הארה זו נקראת בחינת חוטם,

והוא בחי' ריח והקב"ה נקרא בעל החוטם שהוא עצמיות ומקור ההארה המתפשטת ממנו והארה זו
ארוכה מארץ מדה ומתפשטת ממקום גבוה מאד

והיא בחינת ריח. והקדוש ברוך הוא נקרא בעל החוטם, שכן הוא עצמותו ומקורו של האור המתפשט ממנו. והארה
זו "ארוכה מארץ מידה", והיא מתפשטת ממקום גבוה מאד,

דהיינו א"ס ב"ה שהוא בלי גבול בבחי' מטה מטה מאד מקום הגבול, [ואפ"ל [ואפשר לומר] שלכן פירשו
ברכות במדבר ס"פ ה' אחטם לך לשון חותם

כלומר, אין סוף, ברוך הוא, שהוא בלי גבול, עד לבחינה הנמוכה מאד, למקום הגבול. [ואפשר לומר שמשום כך
פירשו במדרש רבה, במדבר, סוף פרק ה', את "אחטם לך" מלשון חותם,

כמו שימני כחותם שזהו ענין המשכת האור למטה ועמ"ש מענין חותמו של הקב"ה אמת בביאור ע"פ
אלה מסעי].

כמו "שימני כחותם", שכן זהו ענין המשכת האור למטה. ועיינו במה שנכתב בענין "חותמו של הקדוש ברוך הוא
אמת" בביאור על הפסוק "אלה מסעי".

8 ולכן נקרא א"א אריך אפי שמתאריך בבחי' ריח הנ"ל להלביש הנשמה בבחינות מחשבה דבור
ומעשה המצות והתורה [ועמ"ש מזה ע"פ אלה מסעי כו'

לכן אריך אנפין נקרא "אריך אנפין" — "הארכת הפנים" — משום שהוא מתאריך בבחינת הריח האמורה לעיל, כדי
להלביש את הנשמה בבחינות המחשבה, הדיבור והמעשה של המצוות והתורה [ועיינו במה שנכתב על הפסוק "אלה
מסעי" וכו',

בענין ירדן יריחו. ועי' בזהר בלק דקפ"ו א' בריחא דלבושיכו כו' ומ"ש סדי"ה ועתה יגדל נא כו'.

בענין "הירדן [ב]יריחו". ועיינו בזהר, בלק, דף קפ"ו ע"א: "בריחא דלבושיכו" וכו'; ובמה שנכתב בסוף המאמר המתחיל "ועתה יגדל נא" וכו'.

9 והנה בחינת הלבושין הם נמשכים ע"י בחי' ימים שיש שס"ה ימים שהם שס"ה המשכות, כמו למשל שס"ה גידין שהדם והחיות היוצא מן הלב לכל האברים נמשך דרך הגידים [עמ"ש בד"ה לסוסתי בשיר השירים]

והנה, בחינת הלבושים נמשכת באמצעות בחינת הימים: יש 365 ימים, שהם 365 המשכות. למשל, 365 הגידים, שדרכם נמשכים הדם והחיות היוצאים מן הלב אל כל האיברים [ראו מה שנכתב במאמר המתחיל "לסוסתי", בשיר השירים],

שהם בחי' גבורות שצריך האדם התגברות להתגבר לאכפ"א לסט"א [לסטרא אחרא] בגי' בחי' אלו שיהיו כל בחי' אלו דהיינו מחשבתו ודבורו ומעשיו לעבודת ה' לבד.

והם בחינת גבורות, שכן האדם צריך להתאמץ ולהתגבר כדי לכפות את הסטרא אחרא בשלוש הבחינות האלה, כך שכל הבחינות הללו — מחשבתו, דיבורו ומעשיו — יהיו לעבודת ה' בלבד.

[ועיי' בזח"ג [בזהר חלק ג] פנחס (דף רמ"ט ע"ב) ע"פ משכו וקחו מאי משכו כמאן דמשיך מאתר אחרא לאתר דא משכו יומין עילאין לגבי יומין תתאין יומין עילאין אינון שס"ו כחשבון משכו כו' ע"ש.

[ועיינו בזהר, חלק ג, פנחס (דף רמ"ט ע"ב), על הפסוק "משכו וקחו": "מה פירוש 'משכו'? כמו מי שמושך ממקום אחר למקום הזה: משכו ימים עליונים אל הימים התחתונים. הימים העליונים הם 366, כמנין 'משכו' וכו'; ראו שם.

ועי' בפרדס ערך ימי עולם ובזח"א [ובזהר חלק א] ויחי (דף רמ"ז ע"א) גבי שבעת ימים ושבעת ימים ובפי' מקץ (דרי"ד סע"ב [סוף עמוד ב]) ובפי' בראשית (דני"א סע"ב [סוף עמוד ב]) ובסה"מ [ובספר הדרת מלך] סי' קמ"א].

ועיינו בפרדס, בערך "ימי עולם"; ובזהר, חלק א, ויחי (דף רמ"ז ע"א), בענין "שבעת ימים ושבעת ימים"; ובפרשת מקץ (דף ר"ד סוף ע"ב); ובפרשת בראשית (דף נ"א סוף ע"ב); ובספר הדרת מלך, סימן קמ"א.

כללא דמילתא שישים האדם מחשבתו להתבונן אשר במחשבתו הקדושה ממשיך עליו מלמעלה בחינת לבוש להנשמה ולא שתהא כוונתו ע"מ [על מנת] לקבל פרס רק שעייז יוכלל באחד כנ"ל.

העולה מן הדברים הוא שעל האדם לשים לבו ולהתבונן בכך שבאמצעות מחשבתו הקדושה הוא ממשיך עליו מלמעלה בחינת לבוש להנשמה. כוונתו לא תהיה כדי לקבל שכר, אלא רק כדי שעל ידי כך יוכלל באחד, כפי שנתבאר לעיל.

10 ובזה יהיה תמיד רצונו שלא ליפרד מאחדותו ית' ויתבונן ג"כ בזה לעו"ז [לעומת זה] דהיינו מחשבות רעות שהם לבושים טמאים להנשמה ולא כטעות הפתיים שקל בעיניהם לחשוב מחשבות חוץ מאחר שאינו למעשה כלל.

ובכך יהיה רצונו תמיד שלא להיפרד מאחדותו יתברך. עליו להתבונן גם בצד שכנגד, כלומר במחשבות רעות, שהן לבושים טמאים להנשמה; ולא לטעות כפתאים, שבעיניהם קל לחשוב מחשבות זרות, שהרי אין הדבר מגיע כלל לידי מעשה.

11 וגם אמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] מחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה ומכש"כ [ומכל שכן] הרהורים רעים [נ"א בטלים] שאינם אפילו בכלל מחשבה רעה.

גם אמרו חז"ל: "מחשבה רעה אין הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה"; ועל אחת כמה וכמה הרהורים רעים [לפי נוסח אחר: בטלים], שאינם אפילו בגדר מחשבה רעה.

אבל באמת לאמיתו המחשבה בעצמה הנה היא לבוש הטומאה שמלבישה ומקיפה להנשמה מראשה ועד רגלה ואינה יכולה להכלל באחדותו

אבל האמת לאמיתה היא שהמחשבה עצמה היא לבוש של טומאה, המלביש את הנשמה ומקיף אותה מראש ועד רגל, והיא אינה יכולה להיכלל באחדותו.

ולכן יהיה בעיניו מחשבת חוץ כעבודת כוכבים היותר חמורה ממש מאחר שבזה נפרד מאחדותו ית' ויהיה ממארי דחושבנא לחשוב בכל יום ויום ממש כמה וכמה מחשבות שעברו בו כיום שהמחשבות הם לבושים כנ"ל.

לכן מחשבת חוץ צריכה להיחשב בעיניו כחמורה ממש כמו עבודה זרה, שכן בגללה הוא נפרד מאחדותו יתברך. עליו להיות ממארי דחושבנא, ולחשוב בכל יום ויום ממש כמה וכמה מחשבות עברו בו באותו יום, שהרי המחשבות הן לבושים, כנזכר לעיל.

וזוהו ימים יצרו ולא אחד בהם (בתלים ס"י קל"ט ט"ז) שאמר אדם הראשון אחר שאכל מעץ הדעת גלמי ראו עיניך.

וזוהו פירוש הפסוק "ימים יצרו ולא אחד בהם" (תהלים, פרק 139, [פסוק] 16), שאמר אדם הראשון לאחר שאכל מעץ הדעת: "גלמי ראו עיניך".

פ"י שראיתי א"ע [את עצמו] ערום בלי לבוש כמו גולם כמ"ש כי עירום אנכי. ואמר ימים יצרו.

כלומר, ראיתי את עצמי עירום, בלי לבוש, כמו גולם, ככתוב: "כי עירום אנכי". והוא אמר: "ימים יצרו":

פ"י שנתת לי ימים בחי' לכושין להלביש בהם הנשמה להמשיך על ידם בחי' אחד, אבל ולא אחד בהם פ"י שאני הוא שלא המשכתי בהם בחי' אחד

כלומר, נתת לי ימים, שהם בחינת לכושים להלביש בהם את הנשמה, כדי להמשיך באמצעותם את בחינת אחד; אבל "ולא אחד בהם" — פירושו שאני הוא שלא המשכתי בהם את בחינת אחד.

(ועיין מענין הפסוק גלמי פ"ד דסנהדרין) (דל"ח א') רבות בראשית (רפ"ח פכ"ד) תזריע פי"ד [פרק י"ד / פרשה י"ד] זח"א [זוהר חלק א] בראשית (נ"ה ב') לך (ד"צ ע"ב).

(ועיינו בענין הפסוק "גלמי" בפרק 4 של Sanhedrin) (דף 38, צד א'; Rabbah, Bereishis) (תחילת פרק 8; פרק 24); Tazria; פרק 14, Zohar; חלק I, Bereishis (55b); Lech (דף 90, צד ב').

ימים יצרו וירא (צ"ט א') חיי (קכ"א ע"ב). ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] שם ויחי (דרכ"ד סע"א [סוף עמוד א] דרל"ג ב').
[על] "ימים יצרו": Chayei (99a); Vayera (דף 121, צד ב'). וב"ר Ramaz שם. Vayechi (דף 224, סוף צד א'; דף 233, צד ב').

וזוהו בחי' מרגלים ששלח יהושע לרגל את יריחו דהיינו בחינת ריח הנ"ל לרגל ולהבחין בחי' הלבושין שמבחינת ריח הנ"ל (ועמ"ש בפ' חיי שרה בד"ה עיין בע"ח [בעץ חיים] שמ"ט פ"ה).

וזוהי בחינת המרגלים ששלח יהושע לרגל את יריחו, כלומר, בחינת הריח שהוזכרה לעיל: לרגל ולבחון את הלבושים הנובעים מבחינת הריח האמורה. (ועיינו במה שנכתב בפרשת חיי שרה, במאמר המתחיל [...]; ראו Etz 5 (Chaim, Sha'ar 49, chapter 5).

ובחי' מרגלים ששלח משה לתור את ארץ כנען דהיינו לבחון את מהות אהוי"ר [אהבה ויראה] וזהו א"א

ובחינת המרגלים ששלח משה לתור את ארץ כנען היא לבחון את המהות של אהבה ויראה, והדבר כלתי אפשרי

אלא בבחי' משה בחי' חמה שהוא מחכמה כמאמרם ז"ל [זכרנו לברכה / זכרונם לברכה] פני משה כפני חמה ואינו שוה לכל נפש

אלא למי ששייך לבחינת משה, בחינת החמה, שמקורה בחכמה, כפי שאמרו חז"ל: "פני משה כפני חמה"; ואין הדבר בהישג ידה של כל נשמה.

ולכן לא היה צווי ע"ז לכל אדם כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אני איני מצוה לך (ועיין בסש"ב [בספר של בינונים] פרק י"ד)

ולכן לא ניתנה על כך צווי לכל אדם, כפי שאמרו חז"ל: "אני איני מצוה לך" (ועיין בספר של בינונים [תניא], פרק י"ד);

משא"כ בחי' המרגלים ששלח יהושע יש לכל אדם לרגל ולחשוב שלא תהיה נשמתו ערומה בלי לבושין שהן מחשבות התורה והמצוות כנ"ל

אבל בנוגע לבחינת המרגלים ששלח יהושע, על כל אדם לרגל ולחשוב כיצד לא תהיה נשמתו עירומה, בלי לבושים, שהם מחשבות התורה והמצוות, כנזכר לעיל.

(וברבות נזכר ענין וישלח יהושע ר"פ שלח. ברות ריש פרשה ב' המה היוצרים אלו המרגלים הה"ד [הדא הוא דכתב] וישלח יהושע כו' זח"ב [זהר חלק ב'] ס"פ תרומה בספד"צ [בספרא דצניעותא] ספ"ד [ספרא דצניעותא] ח"ג [חלק ג'] אחרי)

(במדרש רבה נזכר ענין "וישלח יהושע" בתחילת פרשת שלח. ברות רבה, בתחילת פרשה ב': "המה היוצרים — אלו המרגלים, זהו שכתוב: וישלח יהושע" וכו'. וזהר, חלק ב', סוף פרשת תרומה; בספרא דצניעותא, סוף פרק ד'; חלק ג', אחרי.)

(ד"ס ע"ב ודס"ב ב') פ' שלח (ק"ס ע"ב) וע' בשל"ה [בשני לוחות הברית] פ' בשלח (דף שי"ד ב') סד"ה אמנם יש מה שפ"י מאמר הזהר הנ"ל.

(דף ס' ע"ב ודף ס"ב ע"ב); פרשת שלח (דף ק"ס ע"ב). ועיין בשל"ה, פרשת בשלח (דף שי"ד ע"ב), בסוף הקטע המתחיל "אמנם יש", בפירושו למאמר הזהר הנזכר לעיל.

ואפשר לומר פ"י הרבות המה היוצרים ע"פ מ"ש למעלה שהם מרגלים לבחי' ימים יצרו גם לבחינת וייצר

ואפשר לפרש את דברי המדרש רבה "המה היוצרים" על פי מה שנכתב לעיל: שהם מרגלים לבחינת "ימים יצרו", וגם לבחינת "וייצר"

ה' אלקים את האדם וייצר בשני יודין שפירשו ברכות בראשית ר"פ י"ד ב' יצירים יצר טוב ויצר הרע וצי"ל היצה"ר [היצר הרע] כפוף ובטל ליצי"ט [ליצר טוב]

י"ה אלקים את האדם: "וייצר" כתוב בשני יודיין, כפי שפירשו חז"ל בבראשית רבה, בתחילת פרשה י"ד: שני יצרים — היצר הטוב והיצר הרע. והיצר הרע צריך להיות כפוף ובטל ליצר הטוב;

ולכן אחד מן היודין נקוד ונרגש והשני נסתר רמז שחפץ ה' שיצה"ר [שיצר הרע] יהיה נכלל ביצי"ט [ביצר טוב] ונכפף לו.

לכן אחד מהיודיין מנוקד ונשמע, והשני נסתר. זהו רמז לכך שה' רוצה שהיצר הרע יכלל ביצר הטוב וייכפף לו.

כ"כ [כל כך] הרמ"ז [הרב משה זכות] בפ' תזריע (דמ"ו ע"ב) והכנעה זו זהו ע"י שמירת המחשבה דבור ומעשה כמ"ש בבינונים וע"ז אמר המה היוצרים שהם המרגלים ושלוחים להבחין בחיי הלבושים דמחודומ"ע [דמחשבה דבור ומעשה].

כך כתב הרמ"ז בפרשת תזריע (דף מ"ו ע"ב). הכנעה זו נעשית על ידי שמירת המחשבה, הדיבור והמעשה, כפי שכתוב בספר של בינונים. ועל כך נאמר "המה היוצרים": הם המרגלים והשליחים שנשלחו לבחון את בחינת הלבושים של מחשבה, דיבור ומעשה.

ולפי פשוטו של הרבות דפי המה היוצרים מלשון יוצר כלי חרש כמ"ש מרגלים חרש. י"ל [יש לומר] ע"פ מ"ש במא"א [במאורי אור] אות פ' סעי' [סעיף] נ'.

ולפי הפשט במדרש רבה, שפירש "המה היוצרים" במשמעות של יוצר כלי חרס, כפי שנאמר "מרגלים חרש", אפשר להסביר זאת על פי מה שכתוב במאורי אור, אות פ', סעיף נ':

פכים קטנים שחזר עליהם יעקב הם ניצוצים שנפלו בשבירת הכלים מעולם התהו וידוע שע"י המצות מעלים הניצוצים הנ"ל שנפלו לשרשן וע"כ המה היוצרים כלים הנ"ל.

הפכים הקטנים שיעקב חזר לקחת הם ניצוצות שנפלו בשבירת הכלים מעולם התהו. וידוע שעל ידי המצוות מעלים את הניצוצות האלה שנפלו אל שורשם. לכן הם "היוצרים" של הכלים האלה.

12 וגם כמ"ש אנחנו החומר ואתה יוצרנו ועיין מזה ברכות כי תשא פמ"ו ועיין ברכות בראשית פ"ד [פרק

י"ד / פרשה י"ד] ע"פ ככלי יוצר

וכן נאמר: "אנחנו החומר ואתה יוצרנו"; ראו על כך גם במדרש רבה, כי תשא, פרשה מ"ו, וכן במדרש רבה, בראשית, פרשה י"ד, על הפסוק "ככלי יוצר".

וזוהו המה היוצרים כו' מיהו שם אמר ככלי חרס אין כתיב כאן אלא ככלי יוצר א"כ א"א לומר כן פי' מרגלים חרש.

וזוהו "המה היוצרים" וכו'. אולם שם נאמר: "לא ככלי חרס כתיב כאן, אלא ככלי יוצר"; ואם כן, אי אפשר לפרש כך את "מרגלים חרש".

אך פי' חרש לשון מחשבה כמו אל תחרוש על רעך. היינו כי צריך להיות ממארי דחושבנא ולחשוב מחשבות להזהר בלבושי הנפש מחודומ"ע [מחשבה דבור ומעשה] שתהיינה בבחי' ריח ניחוח לה' כנ"ל.

אלא ש"חרש" הוא לשון מחשבה, כמו "אל תחרוש על רעך". כלומר, על האדם להיות מ"מארי דחושבנא", לחשוב ולשקול את הדברים, ולהיזהר בלבושי הנפש — מחשבה, דיבור ומעשה — שיהיו בבחינת "ריח ניחוח להוי", כנזכר לעיל.

13 ועמ"ש בד"ה על כן יאמרו המושלים בואו חשבון כו' גם חרש ענין שתיקה כדפרש"י [כדפירש רש"י / כדפירוש רש"י] ע"ד מ"ש ברבות פ' וישב פ"ד ע"פ מאלמים אלומים משתוקיתא דאימא קמה וכן ברבות באסתר ע"פ אין אסתר מגדת.

ועיינו במה שנכתב במאמר המתחיל "על כן יאמרו המושלים בואו חשבון" וכו'. גם "חרש" הוא לשון שתיקה, כפי שמפרש רש"י, בדומה למה שנאמר במדרש רבה, פרשת וישב, פרק פ"ד, על הפסוק "מאלמים אלומים": "שתיקותא דאימא קמה"; וכן במדרש רבה על אסתר, על הפסוק "אין אסתר מגדת".

ישפה יש פה ושותק כו' ועיין בפ"י המשניות להרמב"ם [להרבי משה בן מימון] ספ"ק [סוף פרק קמא] דאבות על המשנה ולא מצאתי לגוף טוב משתיקה:

"ישפה" — יש פה, ובכל זאת הוא שותק וכו'. ועיינו בפירוש המשניות לרמב"ם, בסוף הפרק הראשון של אבות, על המשנה: "ולא מצאתי לגוף טוב משתיקה".

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/shelach/18

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק